

מתיקות

נשמת התורה

מאמר שבועי בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זיע"א

פרשת בראשית ה'תשע"ח

"ויכולו השמים והארץ וכל צבאם" העיקר לזכות לרצון השלם, כי תמיד הכלל הוא שאם יש לאדם רצון, באופן טבעי נמשך לו מה שרוצה. וזה חוק חזק בבריאה. וכל הטעם שנראה לאדם שרוצה ולא מקבל הוא בגלל שהוא לא רוצה באמת, ואם רצונו היה באמת – היה משיג. ותכלית כל עבודת האדם הוא להשיג רצון שלם כמו שהש"ת רוצה, ואז ימשך אליו כל הטוב והנועם.

ד' מדרגות הרצון

והנה רבינו זלה"ה לימדנו בענין הרצון, שכל הרצון מ"שבעולם הם ערכים של רצון לקבל, מהנמוך ביותר שהוא דרגת דומם, עד הגבוה ביותר והמפותח ביותר שהוא נקרא אדם. וכן הסביר רבינו ב"הקדמה לפנים מאירות ומסבירות" שדומם נקרא הרצון הקלוש והכללי, שנבחן לכללות הדור, שמוציא מתוכו את המוכשרים בדומה לקרקע שמוציאה פירות. אח"כ מדרגת צומח, שאצל האדם היא מתפרשת כתאוות לתענוגים ועשירי העם שייכים לדרגא זו. אח"כ – מדרגת חי, ומתפרש אצל האדם כרצון שלוש על אחרים, שרצון זה הוליד

אצל העם את המנהיגים. והדרגה הגבוהה ביותר של הרצון הוא הרצון לחכמה, שאיש חכם מוותר על כל שאר התאוות של גאוה ועשירות, ומתמקד ומוסר נפשו ורצונו למטרה אחת – להשיג חכמה. והרצון לחכמה נקרא **"רצון אנושי"**, אבל בשאר הרצונות עדין נבחן האדם המתאמץ בהם לבהמות, כי אצל הבהמות יש גם את הרצונות הנ"ל של שליטה והנאה, אך את הרצון לחכמה אין להם.

ההבדל בין הרצון לחכמה של חכמי אומות העולם לחכמי ישראל

ההבדל בין הרצון לחכמה של חכמי אומות העולם לחכמי ישראל, מסביר בעל הסולם שכל יגיעתם של חכמי אומות העולם להשיג חכמה הוא בעבר "מציאת חן בעיני זולתם", לעומת זאת כל ההשכלה של חכמי ישראל בחכמת האלוקות היא "מציאת חן בעיני הש"ת", שזו היתה מטרת הבריאה כדי שהנבראים יכירו את הש"ת וימצאו חן מלפניו, ועיקר עבודת האדם וכל מה שעובר עליו, הכל כדי ליצור אצלו רצון אנושי שענינו "חכמה" – להכיר את קונו ולמצוא חן בעיניו, ובעבור זה היה שווה להקב"ה כל הטרחות בבריאת העולם וכל מעברי הדורות – להביא את כללות בני העולם להכרה בו ית', למצוא חן בעיניו. וכל זאת מגיע ע"י רצון שלם.

הנה רואים ג"כ בסדר של בריאת העולם שקודם נבראו הדוממים, אח"כ הצומח, אח"כ החי, ובסוף המדבר. כי כנ"ל שזה שנברא בסדר הזה נובע מהטבע של התפתחות הרצון מהנמוך ביותר, הדומם, לגבוה, המדבר. ובאמת בענין חטא עץ הדעת היה שאדם הראשון לא השיג כנכון את דרגת הרצון של האדם שהוא השתוקקות להשיג מעשיו ית' ולמצוא חן בעיניו.

השגת הרצון האנושי בשבת קודש

הענין של שבת קודש הוא יום של מעין של לעתיד לבוא שאז נגלה המצב של הנבראים שהם השיגו את "שלוחת הרצון" שהוא הרצון לחכמת אלוקות, וזה ענין השביתה ממלאכה

יש לי מושג – ביטול הפרסא

והנה בגמר התיקון יתבטל ענין בקיעת המדרגה והפרסא המבדלת בין למעלה מחזה ובין למטה מחזה, שפירושה הגבול שנעשה מחמת בקיעת המדרגה ועל כן מ"ה וב"ו ישובו להיות כמו ע"ב ס"ג, ותו"מ כמו חו"ב, וכשרבי שמעון ותלמידיו גמרו את האדרא רבה האיר עליהם בחינת גמר התיקון, דהיינו ביטול הבקיעה והפרסא, ולפיכך אותם ג' החברים רבי יוסי ב"ר יעקב ורבי חזקיה ורבי ייסא, שהיו נשמתם מבחינת למטה מפרסא, נסתלקו תיכף מחמת שנתעלו למעלה מפרסא וצורתם שלמטה מפרסא נסתלקה עם הפרסא שנתבטלה, וזה סוד שכתוב שם וחנו חב"א דהו"ו נט"ו מלאכין קדישין בהו"ו פרסא. ע"ש. כי נשמתם נסתלקה בסבת הסתלקות הפרסא.

(זוהר הסולם, אחרי מות)

ביום השבת, שמורה שהאדם פנוי לגמרי מהענינים הגופניים, שהם ענין הרצונות, הנמוכים הבהמיים שדורשים יגיעה גופנית רבה להשיגם. משא"כ הרצון של הנבראים השלמים שהוא ענין הרצו לחכמה, הנה זה דורש מנוחה והשתוקקות שלא תלוי כלל ביגיעות גופניות. ויום השבת מיוחד לזה, כמו

שכת' בזוה"ק שיום השבת הוא **"יום הנשמה"**, יום שהנברא משיג את כוחו של הש"ת ומצוא חן בעיניו, ובאור החיים הקדוש פירש מילת **"ויכולו"** שהוא מלשון **כלות הנפש**, שכל הבריאה כולה קבלה ביום השבת קודש כח להשתוקק ולכסוף עד כלות הנפש להש"ת שזוהי עבודת האדם כנ"ל, להשיג מעלתו בהשתוקקות לרזי תורה ולחכמת אלוקות, בפרט ביום שבת קודש. וע"ז הוא נותן כח בכל הבריאה להשתוקק אליו ית'. ולכן מוצאים בשבת שגם החפצים של ישראל חייבים במנוחה, כמו שכתוב **"למען ינוח שורך וחמורך"**, היינו כי שאר החפצים של האדם היינו הדומם, הצומח, החי שלו, הם הרצונות הנמוכים שלו, וביום השבת קודש הוא משיג את הרצון האמיתי, כלות הנפש האמיתי, שהוא הרצון למצוא חן בעיני הקב"ה. הנה זה נותן את כח ההשתוקקות גם "בשורך וחמורך", בשאר החפצים של היהודי, היינו בשאר הרצונות שלו.

סגולת השבת

שבת זה זמן של יהודי ע"י דביקות והכנה לשבת יכול להשיג דרגת אדם, ולהשתנות מן הקצה אל הקצה, כי בעצם כל איש ישראל מקושר עם קדושת שבת, והרצונות הגבוהים של יום השבת שהוא **"השגת הרצון האנושי"** כנ"ל רק שנדמה לאדם שהוא עדיין אינו נמצא במצב הזה, והוא עסוק עם רצונות בהמיים, וזה עשה הש"ת כדי שישראל ילקטו את כל הניצוצין גם ברצונות הבהמיים, אבל בעצם מדרגת היהודי הוא כבר עומד בכל, הוא ותפארתו מקושר עם יום השבת ורצונותיה.

כל יהודי מקושר בפנימיות נפשו לרצון של יום השבת

ובזה נבין מה שרואים התחילת הפרשה, אחרי שהתורה כותבת שביום שיש נבראו האדם ואשתו, מיד אח"כ כת' **"ויכולו"** וענין השבת, ורק אח"כ התורה מספרת מה היה עם אדם הראשון וחסאו וכו' וכו', ולכאורה היתה תורה צריכה לספר חטאו מיד אחרי שהתורה ספרה על בריאתו, ורק בסוף לכתוב את ענין יום השבת ו"ויכולו" וגו', אלא בזה שמיד אחרי שהתורה מספרת על בריאת האדם כתבה התורה את פרשת **"ויכולו"**, זה מורה שבאמת אין מחיצה מפקקת בין האדם ליום השבת, כי כל יהודי מקושר בפנימיות נפשו לרצון של יום השבת כנ"ל, ורק צריך לגלות זאת, וזה מתגלה ע"י ההכנה והתפילות וההשתוקקות ליום השבת וההנהגה הראויה ביום השבת זה פותח פתח להסיר מחיצה מהאדם לראות ולהשיג את כבודו ית', שבעבור זה הרצון ברא הש"ת את האדם. שידוע שאדם הוא מלשון **"אדמה לעליון"** שהוא הדביקות עם הש"ת. הש"ת יזכינו לעובדו בלבב שלם. שבת שלום.